ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
zo 14. júla 2005 *

Vo veci C-135/03,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 26. marca 2003,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Berscheid, B. Doherty, a F. Jimeno Fernandez, ako aj S. Pardo Quintillán, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Španielskemu kráľovstvu, v zastúpení: N. Díaz Abad a E. Braquehais Conesa, splnomocnení zástupcovia,

žalovanému,

* Jazyk konania: španielčina.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann (spravodajca), sudcovia K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič a E. Levits,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. marca 2005,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 17. marca 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Vo svojej žalobe Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Španielske kráľovstvo si tým, že:

— vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku a vo svojej praxi naďalej používa pojem „bio" — samostatne alebo v kombinácii s inými pojmami — aj na označenie výrobkov, ktoré nepochádzajú z ekologického spôsobu výroby, čím porušuje svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 2 v spojení s článkom 5 nariadenia Rady (EHS) č. 2092/91 z 24. júna 1991 o ekologickej výrobe

poľnohospodárskych výrobkov a príslušných označeniach poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. ES L 198, s. 1; Mim. vyd. 15/002, s. 39), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1935/95 z 22. júna 1995 (Ú. v. ES L 186, s. 1; Mim. vyd. 15/003, s. 7) a nariadením Rady (ES) č. 1804/1999 z 19. júla 1999, ktorým tam bola doplnená živočíšna výroba (Ú. v. ES L 222, s. 1; Mim. vyd. 15/004 s. 298, ďalej len „nariadenie č. 2092/91"),

— v rozpore s článkom 2 v spojení s článkom 10a nariadenia č. 2092/91 v znení zmien a doplnení neprijalo potrebné opatrenia na zabránenie nesprávnemu používaniu tohto pojmu,

— v rozpore s článkom 2 uvedeného nariadenia v znení zmien a doplnení v spojení s článkom 2 ods. 1 písm. a) bodom i) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, s. 29; Mim. vyd. 15/005, s. 75) neprijalo žiadne opatrenia, aby zabránilo klamlivému informovaniu spotrebiteľov o spôsobe výroby alebo produkcie potravín, a

— na území autonómnej oblasti Navarra v rozpore s tými istými predpismi zachovalo používanie pojmu „bio" — samostatne alebo v kombinácii s inými pojmami — pre mliečne výrobky, pri ktorých sa uvedený pojem bežne používa, ktoré však nie sú vyrobené ekologickým spôsobom výroby,

nesplnilo svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedeného nariadenia a z uvedenej smernice, a najmä z vyššie citovaných ustanovení.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

2 Nariadením č. 2092/91 bol zriadený rámec predpisov Spoločenstva týkajúcich sa výroby, označovania a kontroly výrobkov pochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby. Ako vyplýva z jeho piateho odôvodnenia, cieľom tohto nariadenia je zabezpečiť podmienky pre zdravú konkurenciu medzi výrobcami takých výrobkov, prehľadnosť vo všetkých stupňoch výroby a takto zvýšiť dôveryhodnosť takýchto výrobkov v očiach spotrebiteľov.

3 Článok 2 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa považuje výrobok za označený údajmi, ktoré sa týkajú ekologického spôsobu výroby, ak na nálepke, propagačnom materiáli alebo obchodných dokumentoch sú takýto výrobok, jeho prísady alebo kŕmne materiály opísané údajom používaným v každom členskom štáte, upozorňujúc kupujúceho [spotrebiteľa — *neoficiálny preklad*], že výrobok, jeho prísady alebo kŕmne materiály boli získané v súlade s pravidlami výroby ustanovenými v článku 6 a najmä nasledujúcimi výrazmi alebo ich odvodeninami (ako sú bio, eko, atď.) alebo zdrobneninami, samostatne alebo v kombinácii, pokiaľ [s výnimkou prípadu, keď — *neoficiálny preklad*] sa takéto výrazy nevzťahujú na poľnohospodárske výrobky v potravinách alebo v krmivách, alebo evidentne nemajú žiadnu súvislosť s metódou výroby:

— po španielsky: ecológico,

— po dánsky: økologisk,

— po nemecky: ökologisch, biologisch,

— po grécky: βιολογικό,

— po anglicky: organic,

— po francúzsky: biologique,

— po taliansky: biologico,

— po holandsky: biologisch,

— po portugalsky: biológico,

— po fínsky: luonnonmukainen,

— po švédsky: ekologisk."

4 Podľa článku 5 toho istého nariadenia:

„1. Označenie a propagácia výrobku špecifikovaného v článku 1 ods. 1 písm. a) sa môže odvolávať na ekologické výrobné postupy iba v prípadoch, keď:

a) takéto údaje jasne ukazujú, že sa vzťahujú na metódu poľnohospodárskej výroby;

b) výrobok bol vyrobený podľa pravidiel ustanovených v článku 6 alebo bol dovezený z tretej krajiny podľa dojednaní v článku 11;

c) výrobok bol vyrobený alebo dovezený prevádzkovateľom, ktorý podlieha kontrolným opatreniam ustanoveným v článku 8 a 9;

...“

5 Článok 10a nariadenia č. 2092/91 stanovuje:

„1. Ak niektorý členský štát zistí nezrovnalosti alebo protiprávne konanie súvisiace s uplatňovaním tohto nariadenia u výrobku pochádzajúceho z iného členského štátu a označeného údajmi uvedenými v článku 2 a/alebo v prílohe V, upovedomí o tom Komisiu a členský štát, ktorý určil kontrolný orgán alebo schválil kontrolný subjekt.

2. Členské štáty prijmú všetky nevyhnutné kroky a opatrenia, aby zabránili podvodnému používaniu údajov uvedených v článku 2 a/alebo v prílohe V.“

6 Okrem toho smernica 2000/13, ktorá sa týka potravín ako celku, stanovuje v článku 2 ods. 1:

„1. Použité označenie a metódy nesmú:

a) byť také, aby uviedli kupujúceho [spotrebiteľa — *neoficiálny preklad*] do omylu ohľadom podstaty látky, najmä:

i) pokiaľ ide o vlastnosti potraviny a hlavne druhu, identity, vlastností, zloženia, množstva, trvanlivosti, pôvodu alebo miesta pôvodu, spôsobu výroby alebo produkcie;

...“

Vnútroštátna právna úprava

7 Článok 3 ods. 1 kráľovského dekrétu č. 1852/1993 z 22. októbra 1993 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a príslušných označeniach poľnohospodárskych výrobkov a potravín (BOE č. 283 z 26. novembra 1993, s. 33528), pôvodne stanovoval:

„V súlade s článkom 2 nariadenia (EHS) č. 2092/91 sa výrobok považuje za označený údajmi o ekologickom spôsobe výroby, ak na nálepke, propagačnom materiáli alebo obchodných dokumentoch je výrobok alebo jeho prísady označený výrazom , ecológico‘.

Takisto je možné používať okrem špecifických označení, ktoré môžu používať autonómne oblasti, výrazy: ‚obtenido sin el empleo de productos químicos de síntese', ‚biológico', ‚orgánico', ‚biodinámico' a z nich vzniknuté zložené výrazy, ako aj pojmy ‚eco' a ‚bio', ktoré môžu, ale nemusia byť uvedené pri názve výrobku, jeho prísad alebo obchodnej značky."

8 Tento dekrét bol zmenený a doplnený kráľovským dekrétom č. 506/2001 z 11. mája 2001 (BOE č. 126 z 26. mája 2001, s. 18609). Článok 3 ods. 1 tohto dekrétu stanovuje odvtedy:

„V súlade s článkom 2 nariadenia (EHS) č. 2092/91 v znení nariadenia (ES) č. 1804/1999 sa výrobok považuje za označený údajmi o ekologickom spôsobe výroby, ak na nálepke, propagačnom materiáli alebo v obchodných dokumentoch sú takéto výrobky, ich prísady alebo krmné suroviny označené výrazom ‚ecológico' alebo jeho skratkou ‚eco' uvádzaným samostatne alebo v spojení s označením výrobku, jeho prísad alebo obchodnou značkou."

9 Podľa tretieho a štvrtého odseku odôvodnenia tohto kráľovského dekrétu sa táto zmena zdala byť potrebná, aby sa zabránilo nepresnostiam týkajúcim sa označení, ktoré sú podľa právnej úpravy Spoločenstva vyhradené pre ekologickú výrobu a nedochádzalo zo strany spotrebiteľov k zámenám, berúc do úvahy skutočnú situáciu potravinového sektora v Španielsku, v ktorom sa používanie pojmu „bio" stalo bežným na označovanie potravinových výrobkov, ktoré majú určité vlastnosti, ktoré nesúvisia s ekologickým spôsobom výroby.

10 Okrem toho, pokiaľ ide o autonómnu oblasť Navarra, regionálny dekrét č. 617/1999 z 20. decembra 1999 (BO Navarra č. 4 z 10. januára 2000) stanovuje v článku 2, že sa výrobok považuje za označený údajmi o ekologickom spôsobe výroby, ak je označený výrazmi „ecológico", „obtenido sin el empleo de productos químicos de síntesis", „biológico", „orgánico", „biodinámico", alebo skratkami „eco" alebo „bio".

11 Regionálny dekrét č. 212/2000 z 12. júna 2000 (BO Navarra č. 83 z 10. júla 2000) doplnil do článku 1 regionálneho dekrétu č. 617/1999 tento odsek:

„Toto nariadenie sa nevzťahuje na mliečne výrobky, pri ktorých sa obvykle a bežne používa pojem „bio", pretože toto ich označenie nesúvisí s ekologickým spôsobom výroby."

12 Podľa odôvodnení tohto regionálneho dekrétu táto zmena berie do úvahy skutočnosti typické pre oblasť Navarra, kde pojem „bio", ktoré sa uplatňuje na mliečne výrobky, nezodpovedá vo všeobecnosti konceptu ani spôsobu ekologickej výroby.

Konanie pred podaním žaloby

13 Počas prípravy kráľovského dekrétu č. 506/2001 dostala Komisia viaceré sťažnosti, ktoré upriamili jej pozornosť na túto legislatívnu zmenu, ktorá bola údajne v rozpore s normami stanovenými nariadením č. 2092/91. Keďže tento kráľovský dekrét bol prijatý napriek intervenciám oddelení Komisie u španielskych orgánov, Komisia začala konanie o nesplnenie povinnosti upravené v prvom odseku článku 226 ES.

14 Potom ako Komisia vyzvala Španielske kráľovstvo, aby predložilo pripomienky, vydala 24. apríla 2002 odôvodnené stanovisko, ktorým tento členský štát vyzvala, aby prijal opatrenia potrebné na to, aby vyhovel tomuto stanovisku v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia. Keďže španielska vláda neodpovedala na toto odôvodnené stanovisko, Komisia podala túto žalobu.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

15 Podľa Komisie kráľovský dekrét č. 506/2001, ktorý vyhradzuje iba pojem „ecológico" a jeho odvodeninu „eco" pre ekologický spôsob výroby a povoľuje v dôsledku toho používanie pojmu „bio" pre výrobky, ktoré nepochádzajú z takéhoto spôsobu výroby, porušuje články 2, 5 a 10a nariadenia č. 2092/91. Článok 2 tohto nariadenia podľa Komisie jasne zakazuje, aby sa odvodeniny z pojmov, ktoré označujú ekologický spôsob výroby, používali pre výrobky nepochádzajúce z takejto výroby. Pojem „bio" je výslovne uvedený v tomto článku ako príklad takéhoto odvodenia. Skutočnosť, že je pri vymenovaní pojmov vyjadrených v rôznych jazykoch a uvedených v danom článku spomenutý iba pojem „ecológico", pokiaľ ide o španielsky jazyk, nemôže mať dosah na tento výklad. Toto vymenovanie, uvedené slovom „najmä", obsahuje len príklady a nie je vyčerpávajúce.

16 Kontext a účel článku 2 nariadenia č. 2092/91 potvrdzuje tento výklad. Nie je predstaviteľné, aby na spoločnom trhu bol pojem „bio" chránený v niektorých členských štátoch a v niektorých nie.

17 Okrem toho podľa zaužívanej praxe na španielskom území a na rozdiel od tvrdenia španielskej vlády, spotrebitelia pripisujú rovnakú hodnotu výrazom „ecológico" a „biológico". Toto konštatovanie potvrdzuje predchádzajúca verzia kráľovského dekrétu č. 1852/1993, ktorá stanovovala možnosť používať pojmy „biológico" a „bio" na jednej strane a „ecológico" a „eco" na druhej strane bez akýchkoľvek rozdielov na označenie výrobkov pochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby. To isté vyplýva aj z platnej právnej úpravy na území autonómnej oblasti Navarra.

18 Z konkrétnych príkladov vyplýva, že pojmy „ecológico" a „biológico" sú v Španielsku často používané identickým spôsobom. Mnohé výrobky označené „biológicos" majú obal obsahujúci označenie, podľa ktorého pochádzajú z ekologického spôsobu výroby. Španielska tlač takisto používa tieto dva pojmy nerozlišujúcim spôsobom.

19 Oddelenia Komisie dostali sťažnosti preukazujúce nezákonné a podvodné používania pojmu „bio" v Španielsku. Za takýchto okolností sú členské štáty povinné podľa článku 10a ods. 2 nariadenia č. 2092/91 prijať potrebné opatrenia na nápravu. Keďže španielska vláda neprijala takéto opatrenia, musí byť skonštatované porušenie tohto ustanovenia.

20 Z tých istých dôvodov, teda v dôsledku skutočnosti, že španielske orgány tolerovali podvodné používanie pojmu „bio", Komisia uvádza, že je potrebné skonštatovať takisto porušenie týmito orgánmi článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13. Povolenie na uvedenie do obehu pod označením „biológico" alebo „bio" potravín nepochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby by mohlo uviesť spotrebiteľov do omylu, pokiaľ ide o spôsob výroby alebo získania predmetných potravín, a to o to viac, že výrobky skutočne pochádzajúce z ekologického spôsobu výroby sú vo všeobecnosti ponúkané za podstatne vyššiu cenu.

21 Pokiaľ ide konkrétnejšie o platnú právnu úpravu na území autonómnej oblasti Navarra, Komisia uvádza, že táto právna úprava správne vyhradzuje používanie pojmov „biológico" a „bio" pre výrobky pochádzajúce z ekologického spôsobu výroby. Nemala sa však stanoviť výnimka vo vzťahu k mliečnym výrobkom.

22 Španielska vláda popiera údajné nesplnenie povinnosti. Navrhuje zamietnuť žalobu Komisie a zaviazať Komisiu na náhradu trov konania. Podľa nej jasne vyplýva zo znenia článku 2 nariadenia č. 2092/91 v znení uplatniteľnom na prejednávanú vec, že je potrebné odkázať na účely popísania ekologického spôsobu výroby na jazykové údaje nachádzajúce sa na zozname uvedenom v tomto článku. Tento zoznam presne uvádza, pokiaľ ide o španielsky jazyk, pojem „ecológico", a nie pojmy „biológico" alebo „bio". Výrobcovia môžu teda v Španielsku používať pojmy „biológico" alebo „bio" pre výrobky nepochádzajúce z ekologického spôsobu výroby bez toho, aby sa takéto používanie mohlo kvalifikovať ako protiprávne alebo podvodné.

23 Podľa tejto vlády, keďže nedošlo k harmonizácii predmetných údajov na úrovni Spoločenstva, existujúce rozdiely medzi právnymi úpravami členských štátov by sa mali tolerovať. Keby autori nariadenia č. 2092/91 chceli, aby označenie výrobkov pochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby bolo podriadené rovnakým pravidlám vo všetkých členských štátoch, mali použiť ten istý pojem, preložený do rôznych jazykov Spoločenstva, pre každý členský štát. Predmetný zoznam však ukazuje, že tomu tak nie je.

24 V predstave španielskych spotrebiteľov pojem „bio", ktorý je oveľa menej známy v Španielsku ako v iných členských štátoch, v skutočnosti podľa španielskej vlády nevyvoláva odkaz na ekologický spôsob výroby, ale je skôr spojený vo všeobecnosti so zdravými a pre zdravie prospešnými výrobkami. Podľa nej z prieskumu mienky

vykonaného roku 1999 v Madride vyplýva, že iba 3 % opýtaných osôb spája pojem „bio" s ekologickým spôsobom výroby, kým 86 % ho spája jednoducho s mliečnymi výrobkami, hlavne s jogurtom. Nemožno teda pripustiť, že pojem sa používa v Španielsku na charakterizovanie ekologického spôsobu výroby.

25 Španielska vláda spochybňuje následne výhrady založené na porušení článkov 2, 5 a 10a nariadenia č. 2092/91, ako aj článku 2 smernice 2000/13. Keďže z uvádzaného prieskumu mienky údajne vyplynulo, že veľká väčšina španielskych spotrebiteľov nespája pojem „bio" s ekologickým spôsobom výroby, predmetná prax by ich nemala uviesť do omylu.

26 Komisia namieta proti objektívnosti, spoľahlivosti a relevantnosti uvedeného prieskumu. Uvádza, že keďže význam určitých pojmov sa vyvíja v predmetnom sektore veľmi rýchlo, štúdia vykonaná roku 1999 nemá hodnotu vo vzťahu k situácii, ktorá existuje roku 2002. Uvedený prieskum sa tiež vykonal iba na veľmi malom počte osôb a pokiaľ ide o položené otázky a použité metódy, nemožno z neho vyvodiť žiadny dostatočne určitý záver.

27 Na pojednávaní španielska vláda uviedla v odpovedi na otázku Súdneho dvora, že väčšina autonómnych oblastí má regionálne právne úpravy totožné s právnou úpravou, ktorá je v platnosti na území autonómnej oblasti Navarra, pripúšťajúc bez rozdielu popri „ecológico" a „eco", viaceré iné pojmy na kvalifikáciu výrobkov pochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby, medzi ktorými sa vyskytujú často pojmy „biológico" a „bio".

28 Takisto sa účastníci vyjadrili na pojednávaní vo vzťahu k riešeniu sporu k prípadnému vplyvu verzie nariadenia č. 2092/91, zmeneného a doplneného

nariadením Rady (ES) č. 392/2004 z 24. februára 2004 (Ú. v. ES L 65, s. 1; Mim. vyd. 15/008, s. 189) a aktom o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. ES L 236, 2003, s. 346).

29 Nariadenie č. 392/2004 pridalo k článku 2 nariadenia č. 2092/91 výrok, podľa ktorého sa pojmy vymenované v tomto článku v rôznych jazykoch „majú považovať ako ukazovatele týkajúce sa ekologickej poľnohospodárskej výroby v celom spoločenstve a v ktoromkoľvek jazyku spoločenstva". Táto verzia uvedeného článku 2 bola predmetom konania o prejudiciálnej otázke, ktoré viedlo k vyhláseniu rozsudku zo 14. júla 2005 vo veci Comité Andaluz de Agricultura Ecológica (C-107/04, Zb. s. I-7137).

30 Zatiaľ čo Komisia uvádza, že táto posledná zmena článku 2 nariadenia č. 2092/91 má iba deklaratórnu povahu vzhľadom na implicitný obsah predchádzajúceho znenia tohto ustanovenia, španielska vláda uvádza, že ide o podstatnú zmenu, ktorá nemôže mať vplyv na túto žalobu o nesplnenie povinnosti.

Posúdenie Súdnym dvorom

31 Na úvod je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry existencia nesplnenia povinnosti sa má posúdiť podľa situácie v členskom štáte ku dňu uplynutia lehoty

stanovenej v odôvodnenom stanovisku (pozri najmä rozsudky zo 16. januára 2003, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-63/02, Zb. s. I-821, bod 11, a zo 14. apríla 2005, Komisia/Nemecko, C-341/02, Zb. s. I-2733, bod 33). Zmeny, ktoré nastali dodatočne, nemôže Súdny dvor vziať do úvahy (pozri najmä rozsudok z 18. novembra 2004, Komisia/Írsko, C-482/03, neuverejnený v Zbierke, bod 11).

32 Keďže odôvodnené stanovisko Komisie malo dátum 24. apríla 2002 a lehota poskytnutá Španielskemu kráľovstvu bola dva mesiace, je potrebné posúdiť existenciu údajného nesplnenia povinnosti vo svetle nariadenia č. 2092/91, a nie jeho verzie vyplývajúcej z nariadenia č. 392/2004.

33 Článok 2 nariadenia č. 2092/91 odkazuje, pokiaľ ide o nálepky, propagačné materiály alebo obchodné dokumenty týkajúce sa výrobkov pochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby, na „údaj[e], ktoré sa používajú v každom členskom štáte upozorňujúc... kupujúceho [spotrebiteľa — *neoficiálny preklad*], že výrobok... [bol]... získan[ý] v súlade s pravidlami [ekologickej] výroby" a to „najmä... výrazmi alebo ich odvodeninami" nachádzajúcimi sa na zozname, ktorý uvádza pre každý z jedenástich úradných jazykov Spoločenstva vtedy v platnosti, jeden alebo dva výrazy. Na tomto zozname, pokiaľ ide o päť z jedenástich jazykov, sa nachádza iba jeden výraz zodpovedajúci francúzskemu pojmu „biologique". Pri troch jazykoch sa uvádza jediný výraz zodpovedajúci francúzskemu pojmu „écologique". Pokiaľ ide o nemecký jazyk, uvádzajú sa bez rozdielu dva výrazy zodpovedajúce dvom pojmom a pre každý zo zostávajúcich dvoch jazykov je uvedený iný výraz.

34 Tento zoznam, ktorému predchádza výraz „najmä", nemá vyčerpávajúci charakter. Z toho vyplýva, že členské štáty môžu v prípade zmeny praxe na ich území zaviesť vo

svojej vnútroštátnej právnej úprave iné výrazy, odlišné od tých, ktoré sú uvedené na predmetnom zozname, aby odkázali na ekologický spôsob výroby.

35 Vo verzii, ktorá sa vzťahuje na túto žalobu o nesplnenie, znenie článku 2 nariadenia č. 2092/91 je v tomto smere nepochybné. Keďže, pokiaľ ide o španielsky jazyk, iba výraz „ecológico", zahrňujúci odvodený výraz „eco", je uvedený na zozname v tomto článku, nemožno vytýkať španielskej vláde, že nezakázala výrobcom výrobkov nepochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby používať iné výrazy, ktoré sú predmetom tohto konania, teda „biológico" alebo „bio".

36 Na rozdiel od tvrdenia Komisie ani zo znenia tohto článku nevyplýva, že by odvodený pojem „bio" mal byť preto, že je uvedený v danom článku ako odvodenina, osobitne chránený vo všetkých členských štátoch a vo všetkých jazykoch, vrátane tých, pre ktoré sú uvedené na zozname v tom istom článku pojmy nezodpovedajúce francúzskemu výrazu „biologique". Ako už bolo skôr uvedené, taký bol skutkový stav v prípade piatich z pätnástich členských štátov. V skutočnosti odkaz v článku 2 nariadenia č. 2092/91 na odvodeniny „‚bio', ‚eko', atď." neodôvodňuje, aby bolo vyhradené osobitné zaobchádzanie iba pojmu „bio".

37 Hoci môže byť želateľná, berúc do úvahy rastúci význam trhu s výrobkami pochádzajúcimi z ekologického spôsobu výroby na úrovni Spoločenstva, určitá harmonizácia údajov týkajúcich sa výrobkov, prináleží zákonodarcovi Spoločenstva, aby reagoval na takúto potrebu. Zmena článku 2 nariadenia č. 2092/91 nariadením č. 392/2004 potvrdzuje takýto vývoj. Ako vyplýva z už citovaného rozsudku vo veci Comité Andaluz de Agricultura Ecológica, verzia uvedeného článku 2, ktorá vyplýva z tejto zmeny, má byť skutočne vykladaná v tomto zmysle, že tam sa nachádzajúce výrazy musia byť chránené vo všetkých úradných jazykoch Spoločenstva.

38 Uvedená zmena však nemá vplyv na predchádzajúcu legislatívnu situáciu, vo svetle ktorej sa musí posúdiť táto žaloba o nesplnenie povinnosti. V skutočnosti prijatie novej verzie článku 2 nariadenia č. 2092/91 predpokladá vôľu zákonodarcu zmeniť tento článok a nie vôľu ponechať tento článok nezmenený. Keby takáto vôľa chýbala, prijatie predmetnej legislatívnej zmeny by nebolo potrebné.

39 Napokon Komisia nemôže tvrdiť, že Španielske kráľovstvo bolo povinné vyhradiť takisto, okrem používania samotného výrazu „ecológico" a jeho odvodeniny „eco", používanie pojmu „bio" na výrobky pochádzajúce z ekologického spôsobu výroby, preto, že používanie tohto pojmu v Španielsku viedlo španielskych spotrebiteľov k tomu, že tento pojem považovali viac-menej za odkaz na ekologický spôsob výroby.

40 Je pravdou, ako to uvádza Komisia, že obsah vnútroštátnej právnej úpravy predchádzajúci zmene vyplývajúcej z kráľovského dekrétu č. 506/2001 a legislatívna situácia na území autonómnej oblasti Navarra poskytujú dôležité indície v tomto smere. Platí to aj o informáciách, ktoré španielska vláda predložila na pojednávaní, v odpovedi na otázku Súdneho dvora, podľa ktorých vo veľkom počte iných regiónov používanie pojmov „biológico" alebo „bio" sa zdá byť vyhradené pre výrobky pochádzajúce z ekologického spôsobu výroby. Okrem toho pochybnosti vyjadrené Komisiou proti prieskumu mienky uvádzanému španielskou vládou nie sú takisto na prvý pohľad irelevantné.

41 Je však potrebné pripomenúť, že je ustálenou judikatúrou, že v rámci konania o nesplnenie povinnosti prináleží Komisii, aby preukázala existenciu údajného nesplnenia povinnosti. Komisia musí predložiť Súdnemu dvoru prvky potrebné na to, aby Súdny dvor preveril existenciu tohto nesplnenia povinnosti bez toho, aby sa opieral o akúkoľvek domnienku (pozri najmä rozsudky z 29. apríla 2004, Komisia/Rakúsko, C-194/01, Zb. s. I-4579, bod 34, a Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 35). V prejednávanej veci Komisia, okrem vyššie uvedených údajov týkajúcich sa určitej

praxe používania pojmov „biológico" a „bio" na španielskom trhu, nepreukázala, že by na tomto trhu tieto pojmy vo všeobecnosti navádzali španielskych spotrebiteľov k tomu, že predmetné výrobky pochádzajú z ekologického spôsobu výroby. Hoci v tomto smere pochybnosti vyjadrené Komisiou proti prieskumu mienky uvádzanému španielskou vládou nie sú irelevantné, je takisto pravdou, že Komisia nepredložila žiadnu skutočnosť, ktorá by preukazovala, že v Španielsku v momente uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku používanie pojmov „biológico" alebo „bio" na označenie výrobkov pochádzajúcich z ekologického spôsobu výroby bolo natoľko rozšírené, že španielsky spotrebiteľ spájal tieto pojmy s ekologickým spôsobom výroby. Komisia teda nemohla spochybniť tvrdenie uvedené v odôvodnení kráľovského dekrétu č. 506/2001, že v čase prijímania uvedeného kráľovského dekrétu bolo používanie pojmu „bio" bežné v Španielsku na označenie potravinových výrobkov, ktoré majú určité vlastnosti nespojené s ekologickým spôsobom výroby.

42 Keďže nemohlo dôjsť k skonštatovaniu nesplnenia povinností vyplývajúcich z článku 2 nariadenia č. 2092/91 v znení uplatniteľnom na túto žalobu, porušenie článkov 5 a 10a nariadenia, ako aj článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13, ktoré na tomto nesplnení povinností závisia, nemôže byť v dôsledku toho takisto považované za preukázané.

43 Pokiaľ ide, okrem toho, o nesplnenie vyplývajúce podľa Komisie z používania pojmu „bio" na území autonómnej oblasti Navarra, stačí skonštatovať, že odôvodnenie uvedené Súdnym dvorom vo vzťahu ku kráľovskému dekrétu č. 506/2001 takisto platí pre vnútroštátnu právnu úpravu vzťahujúcu sa na územie autonómnej oblasti Navarra. V dôsledku toho žiadne nesplnenie povinnosti nemožno skonštatovať ani v tejto súvislosti.

44 Za týchto podmienok je potrebné zamietnuť žalobu ako celok.

O trovách

45 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Španielske kráľovstvo navrhlo zaviazať Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Komisia Európskych spoločenstiev je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy